

[section] [section] [section] [section] [section] [section] [section]

دانشکده علوم

گروه ریاضی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد گرایش متروید

عنوان:

هم - دوره‌های متروید شکافته شده

استاد راهنما:

دکتر قدرت الله آزادی

دانشجو:

مریم پاکرو

آبان ۹۱

حق چاپ برای دانشگاه ارومیه محفوظ است

با قدردانی زحمات بی دریغانه شان این تهفه کوچک را به

قلب دلسوز مادرم

و

دست های رنجور پدرم

تقدیم می کنم و از خواهرم، همسرم و مادر همسرم که در تهیه پایان

نامه کمک کردند تشکر می کنم.

چکیده

در این پایان نامه هم-دوره‌های متروید شکافته شده و متروید عنصر شکافته را برحسب هم-دوره‌های متروید اولیه تعیین می‌کنیم.

مقدمه

این پایان نامه در چهار فصل اصلی نوشته شده است و هدف اصلی در این پایان نامه یافتن هم-دوره‌های متروید شکافته شده است.

فصل اول به تعاریف و قضایای مقدماتی نظریه گراف و متروید اختصاص یافته است.

در فصل دوم نوعی از عمل شکافتن به نام عمل شکافتن تعمیم یافته در گراف‌ها معرفی می‌شود که زمینه ساز فصل‌های بعدی می‌باشد. ابتدا این عمل را روی گراف‌ها تعریف کرده و سپس به متروید-های دودویی تعمیم می‌دهیم و در ادامه به بررسی پایه‌ها و دوره‌ها و هم-پایه‌های متروید شکافته شده می‌پردازیم.

در فصل سوم که هدف اصلی این پایان نامه است هم-دوره‌های متروید شکافته شده را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

در فصل چهارم عمل دیگری به نام عمل شکافتن نقطه‌ای را معرفی می‌کنیم. در ابتدا این عمل را در مورد گراف‌ها تعریف می‌کنیم و سپس آن را به مترویدهای دودویی تعمیم می‌دهیم و در آخر هم-دوره‌های متروید به دست آمده از این عمل را که متروید عنصر شکافته نام دارد، مورد بررسی قرار می‌دهیم.

این پایان نامه بر اساس مقاله زیر تنظیم شده است:

M. M. Shikare, H. Azanchiler and B. N. Waphare, The cocircuits of splitting matroids, Journal of the Indian Math. Soc. Vol. 74, Nos. 3-4(2007), 185-202

فهرست مطالب

۱	تعاریف و مفاهیم مقدماتی	۱
۱	۱.۱ مفاهیم مقدماتی از نظریه ی گراف	۱
۶	۲.۱ مفاهیم مقدماتی از نظریه ی متروید	۶
۲۱	۲ بررسی عمل شکافتن تعمیم یافته	۲۱
۲۱	۱.۲ عمل شکافتن تعمیم یافته در گراف ها	۲۱
۲۵	۲.۲ شکافتن تعمیم یافته در مترویدهای دودویی	۲۵
۳۰	۳.۲ شناسایی پایه ها و هم پایه های متروید شکافته شده	۳۰
۳۷	۳ هم-دوره های متروید شکافته شده	۳۷
۳۷	۱.۳ هم-دوره های متروید شکافته شده M_Y هرگاه $ Y = ۱$	۳۷
۴۶	۲.۳ هم-دوره های متروید شکافته شده M_Y هرگاه $ Y \geq ۲$	۴۶
۵۰	۳.۳ هم-دوره های M_Y وقتی که M متروید ساده نیست	۵۰
۵۵	۴ بررسی عمل شکافتن نقطه ای	۵۵
۵۵	۱.۴ عمل شکافتن نقطه ای در گراف ها	۵۵
۵۹	۲.۴ شکافتن نقطه ای در مترویدهای دودویی	۵۹
۶۳	۳.۴ هم-دوره های متروید عنصر شکافته	۶۳

فصل ۱

تعاریف و مفاهیم مقدماتی

در این فصل ابتدا چند تعریف و قضیه از نظریه ی گراف^۱ و در ادامه چند تعریف و قضیه از نظریه ی متروید^۲ که در فصول بعدی مورد استفاده قرار می گیرند، ارائه می دهیم. مطالب مربوط به گراف از مرجع [۱۱] و مطالب مربوط به متروید از مرجع [۲] نقل شده اند.

۱.۱ مفاهیم مقدماتی از نظریه ی گراف

تعریف ۱.۱.۱ گراف G یک سه تایی است متشکل از یک مجموعه ی متناهی و غیر خالی $V(G)$ که اعضای آن رأس^۳ های گراف و مجموعه ی $E(G)$ که اعضای آن یال^۴ های گراف G نامیده می شود و رابطه ای که به هر عضو $E(G)$ دو عضو از $V(G)$ را وابسته می کند.

تعریف ۲.۱.۱ اگر $e = uv$ یک یال از G باشد، آنگاه u و v را رأس های انتهایی یال e گویند.

---

^۱ Graph Theory

^۲ Matroid Theory

^۳ Vertex

^۴ Edge

تعریف ۳.۱.۱ اگر $e = uv$ یک یال G باشد، e را طوقه^۵ و اگر رأس های انتهایی دو یال یکسان باشند، آن ها را یال های موازی یا یال های چندگانه^۶ گویند.

تعریف ۴.۱.۱ گراف ساده^۷ گراف فاقد طوقه و یال های موازی می باشد.

تعریف ۵.۱.۱ گراف ساده ای را که در آن هر دو رأس متمایز با یک یال به یکدیگر متصل باشند، گراف کامل می نامند. گراف کامل با n رأس را با K_n نمایش می دهیم.

تعریف ۶.۱.۱ دو رأس u و v را مجاور^۸ گوئیم هرگاه نقاط انتهایی یک یال باشند.

تعریف ۷.۱.۱ مجموعه مستقل^۹ در یک گراف مجموعه رأسهایی است که دوبرو نامجاورند. گراف G دوبرخشی^{۱۰} است، هرگاه $V(G)$ به صورت اجتماع دو مجموعه مستقل جدا از هم باشد.

تعریف ۸.۱.۱ یک گشت^{۱۱} در گراف G دنباله ای از رأس ها و یال های G به صورت زیر است:

$$v_0 e_1 v_1 e_2 \dots e_n v_n$$

که در آن برای هر i ، v_{i-1} و v_i نقاط انتهایی یال e_i هستند. هرگاه $v_0 = v_n$ گشت را بسته گویند.

هیچ یالی در یک گشت تکرار نشود، آن را یک گذر^{۱۲} گویند. یک مسیر^{۱۳} گذری است که در آن

Loop^۵

Multiple Edges^۶

Simple Graph^۷

Adjacent^۸

Independent^۹

Bipartite^{۱۰}

Walk^{۱۱}

Trail^{۱۲}

Path^{۱۳}

هیچ رأسی تکرار نشود. مسیر $v_1 e_1 v_2 e_2 \dots e_n v_n$ را که در آن رابطه ی $v_1 = v_n$ برقرار باشد، یک دور ^{۱۴} گویند. گراف بی دور ^{۱۵} گرافی است که هیچ دوری نداشته باشد.

تعریف ۹.۱.۱ در یک گراف دارای دور، طول کوتاهترین دور را کمر گراف می گویند و با $g(G)$ نشان می دهند.

تعریف ۱۰.۱.۱ گراف H را یک زیرگراف ^{۱۶} G گویند هرگاه داشته باشیم:

$$V(H) \subseteq V(G) \quad (۱)$$

$$E(H) \subseteq E(G) \quad (۲)$$

در این صورت آن را با $H \subseteq G$ نمایش می دهیم.

تعریف ۱۱.۱.۱ برای هر رأس $v \in V(G)$ درجه ^{۱۷} رأس v را تعداد یال های واقع بر آن رأس تعریف می کنیم و آن را با $d(v)$ نشان می دهیم.

تعریف ۱۲.۱.۱ فرض کنیم G یک گراف فاقد طوقه با $V = \{v_1, \dots, v_n\}$ و $E = \{e_1, \dots, e_n\}$ باشد، ماتریس مجاورت ^{۱۸} G ماتریس $A = (a_{ij})_{n \times n}$ است که در آن a_{ij} تعداد یال های بین دو رأس

v_i و v_j برای $i, j : 1, 2, \dots, n$ است.

Circuit^{۱۴}

Acyclic^{۱۵}

Sub Graph^{۱۶}

Degree^{۱۷}

Adjacency Matrix^{۱۸}

تعریف ۱۳.۱.۱ ماتریس وقوع^{۱۹} گراف G ماتریس $M = (m_{ij})_{n \times m}$ است که در آن سطرها متناظر با رأس ها و ستون ها متناظر با یال های گراف هستند و $m_{ij} = 1$ اگر رأس v_i بر یال e_j واقع باشد، در غیر این صورت $m_{ij} = 0$.

تعریف ۱۴.۱.۱ گراف G را همبند^{۲۰} گویند، هرگاه هر زوج از رأسهایش متعلق به مسیری باشند. در غیر این صورت G را ناهمبند^{۲۱} می نامند.

تعریف ۱۵.۱.۱ هر زیر گراف همبند ماکسیمال G را یک مولفه^{۲۲} آن گویند. به عبارت دیگر گراف G همبند است اگر و تنها اگر G یک مولفه داشته باشد.

تعریف ۱۶.۱.۱ همبندی^{۲۳} G که آن را با $\kappa(G)$ نمایش می دهیم عبارت است از کمترین تعداد رأس های ممکن که با حذف آن ها یک گراف ناهمبند یا یک رأس تنها حاصل می شود. گراف G را یک گراف κ -همبند گویند اگر $\kappa(G) \geq \kappa$.

تعریف ۱۷.۱.۱ رأس v از گراف G را رأس برشی^{۲۴} گویند اگر تعداد مولفه های همبند $G - \{v\}$ بیشتر از تعداد مولفه های همبند G باشد.

تعریف ۱۸.۱.۱ مجموعه برش رأسی مجموعه ای از رأس ها است به طوریکه با حذف آنها تعداد مولفه های گراف افزایش می یابد.

Incidence Matrix^{۱۹}Connected^{۲۰}Disconnected^{۲۱}Component^{۲۲}Connectivity^{۲۳}Cut Vertex^{۲۴}

تعریف ۱۹.۱.۱ گراف جدانشدنی^{۲۵} گراف همبند غیر بدیهی است که هیچ مجموعه ی برش رأسی نداشته باشد.

تعریف ۲۰.۱.۱ در گراف همبند G مجموعه برش یالی^{۲۶}، مجموعه ای از یال ها است که با حذف آنها از G ، G ناهمبند می شود.

تعریف ۲۱.۱.۱ یال e از گراف G را یک یال برشی^{۲۷} یا یک پل گویند، هرگاه تعداد مولفه های $G - \{e\}$ یکی بیشتر از تعداد مولفه های G باشد.

قضیه ۲۲.۱.۱ یک یال از گراف G یال برشی است اگر و تنها اگر قسمتی از یک دور نباشد.

اثبات: به [۱۱]، قضیه ۱۴.۲.۱ مراجعه شود.

تعریف ۲۳.۱.۱ یک یکرختی^{۲۸} از یک گراف ساده G به گراف ساده H دوسویی

$f: V(G) \rightarrow V(H)$ است، بطوریکه $uv \in E(G)$ اگر و تنها اگر $f(u)f(v) \in E(H)$ می گوئیم G

با H یکرخت است و می نویسیم $G \cong H$ هرگاه یک، یکرختی از G به H وجود داشته باشد.

تعریف ۲۴.۱.۱ یک گراف بی دور را جنگل^{۲۹} و گراف همبند بدون دور را درخت^{۳۰} می نامیم. زیر

گراف فراگیر^{۳۱} G زیرگرافی از G با مجموعه رئوس $V(G)$ است. هر زیر گراف فراگیر از گراف G

Nonseparable Graph^{۲۵}Cutset Edge^{۲۶}Cut Edge^{۲۷}Isomorphism^{۲۸}Forest^{۲۹}Tree^{۳۰}Spanning Subgraph^{۳۱}

که یک درخت باشد را درخت فراگیر^{۳۲} گراف G گویند.

تعریف ۲۵.۱.۱ در یک گراف G انقباض^{۳۳} یال e با نقاط انتهایی u و v جایگزین کردن u و v با یک رأس است، بطوریکه یالهایی که بر این رأس واقع هستند همان یالهای u و v به جز e اند. گراف حاصل را با $G.e$ نمایش می دهیم که یک یال کمتر از G دارد.

۲.۱ مفاهیم مقدماتی از نظریه ی متروید

تعریف ۱.۲.۱ یک متروید^{۳۴} مانند M زوج مرتب $M = (S, \mathcal{I})$ است که در آن S یک مجموعه متناهی و $\mathcal{I}$ گردایه ای از زیر مجموعه های S است که در سه شرط زیر صدق می کند:

$$\emptyset \in \mathcal{I} \quad (I)$$

$$I' \in \mathcal{I} \text{ آنگاه } I', I \in \mathcal{I} \text{ و } I' \subseteq I \quad (I_2)$$

$$I_1, I_2 \in \mathcal{I} \text{ و } |I_1| < |I_2| \text{ ، آنگاه عضوی مثل } I_2 - I_1 \text{ وجود دارد که } I_1 \cup \{e\} \in \mathcal{I} \quad (I_3)$$

اگر $M = (S, \mathcal{I})$ یک متروید باشد، آنگاه M را یک متروید روی S و S را مجموعه زمینه^{۳۵} متروید M گویند. اعضای $\mathcal{I}$ را مجموعه های مستقل^{۳۶} M می نامیم.

زیر مجموعه هایی از S که در $\mathcal{I}$ نیستند مجموعه های وابسته^{۳۷} نامیده می شود.

Spanning Tree^{۳۲}

Contraction^{۳۳}

Matroid^{۳۴}

Ground Set^{۳۵}

Independent Set^{۳۶}

Dependent Set^{۳۷}

تعریف ۲.۲.۱ هر زیر مجموعه وابسته مینیمال متروید M را یک دور^{۳۸} آن گویند. مجموعه تمامی دورهای متروید M را با $C(M)$ یا C نشان می دهیم.

قضیه ۳.۲.۱ گردایه دورهای متروید M دارای خواص زیر است:

$$\emptyset \notin C \quad (C1)$$

(C۲) اگر C_1 و C_2 عناصری از C باشند و $C_1 \subseteq C_2$ ، آنگاه $C_1 = C_2$

(C۳) اگر C_1 و C_2 عناصر متمایزی از C باشند و $e \in C_1 \cap C_2$ ، آنگاه عضوی از C مانند C_3 چنان

$$C_3 \subseteq (C_1 \cup C_2) - e$$

موجود است که

اثبات: به [۲] نتیجه ۵.۱.۱ مراجعه شود.

قضیه ۴.۲.۱ فرض کنید S یک مجموعه و C یک گردایه از زیر مجموعه های S باشد که در سه خاصیت C_1 و C_2 و C_3 صدق می کند. فرض کنید I گردایه ی تمامی زیرمجموعه های S باشد که شامل هیچ عضو C نیستند، در این صورت (S, I) یک متروید است که C گردایه تمامی دورهای آن است.

اثبات: به [۲] قضیه ۴.۱.۱ مراجعه شود.

گزاره ۵.۲.۱ فرض کنیم S مجموعه یالهای گراف G و C مجموعه تمامی دورهای G باشد، در این صورت C گردایه دورهای یک متروید روی S است.

اثبات: به [۲] گزاره ۷.۱.۱ مراجعه شود.

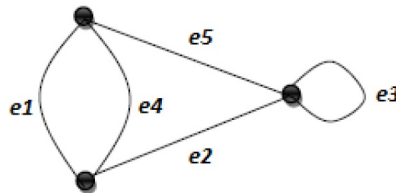
این متروید را با $M(G)$ نشان می دهند، و آن را متروید دوری^{۳۹} گراف G گویند.

^{۳۸}Circuit

^{۳۹}Cyclematroid

تعریف ۶.۲.۱ دو متروید M_1 و M_2 را یکریخت^{۴۰} گویند و می نویسند $M_1 \cong M_2$ هرگاه تناظر یک به یک مانند $\psi : S(M_1) \rightarrow S(M_2)$ چنان موجود باشد که برای هر $X \subseteq S(M_1)$ ، $\psi(X)$ در M_2 مستقل است، اگر و تنها اگر X در M_1 مستقل باشد.

مثال ۷.۲.۱ فرض کنید G گراف نشان داده شده در شکل ۱.۱ باشد، متروید دوری حاصل از این

شکل ۱.۱: گراف G

گراف، متروید $M = M(G)$ با مجموعه زمينه $S = \{e_1, e_2, e_3, e_4, e_5\}$ می باشد، به علاوه

$$\mathcal{C} = \{\{e_3\}, \{e_1, e_4\}, \{e_1, e_2, e_5\}, \{e_2, e_4, e_5\}\}$$

$$\mathcal{I} = \{\emptyset, \{e_1\}, \{e_2\}, \{e_4\}, \{e_5\}, \{e_1, e_2\}, \{e_1, e_5\}, \{e_2, e_5\}, \{e_2, e_4\}, \{e_4, e_5\}\}$$

می باشد.

تعریف ۸.۲.۱ متروید M را متروید گرافیک^{۴۱} گوئیم، هرگاه گرافی باشد که متروید دوری آن یکریخت با M باشد.

تعریف ۹.۲.۱ عضو e از متروید M را یک طوقه گویند هرگاه $\{e\}$ یک دور M باشد.

تعریف ۱۰.۲.۱ اگر e و f دو عضو متمایز متروید M باشند و $\{e, f\}$ یک دور M باشد، آنگاه e و f را دو عضو موازی M گویند.

^{۴۰} Isomorph

^{۴۱} Graphic matroid

تعریف ۱۱.۲.۱ یک کلاس موازی^{۴۲} از M زیرمجموعهٔ ماکسیمال X از $S(M)$ است که هر دو عضو آن موازیند و هیچ عضو آن یک طوقه نمی باشد.

تعریف ۱۲.۲.۱ یک کلاس موازی را بدیهی^{۴۳} گویند، هرگاه شامل تنها یک عضو باشد.

تعریف ۱۳.۲.۱ اگر متروید M فاقد طوقه باشد و هیچ کلاس موازی غیر بدیهی نداشته باشد، آنگاه آن را یک متروید ساده^{۴۴} گویند.

تعریف ۱۴.۲.۱ یک مجموعهٔ مستقل ماکسیمال متروید M را یک پایه^{۴۵} M گویند. گردایه همه پایه های M را با $B(M)$ یا B نشان می دهیم.

قضیه ۱۵.۲.۱ فرض کنید B گردایه ای از زیرمجموعه های مجموعهٔ S باشد. در این صورت B گردایه پایه های یک متروید روی S است، اگر و تنها اگر B در شرایط زیر صدق کند:

$$(B1) \quad B \neq \emptyset$$

(B۲) هرگاه B_1 و B_2 عناصری از B باشند و $x \in B_1 - B_2$ ، آنگاه عضوی مانند $y \in B_2 - B_1$ وجود داشته باشد بطوریکه: $(B_1 - x) \cup y \in B$

اثبات: به [۲] نتیجه ۵.۲.۱ مراجعه شود.

نتیجه ۱۶.۲.۱ فرض کنید B یک پایه M باشد، در اینصورت برای هر $e \in S - B$ ، $B \cup e$ شامل دوری یکتاست. این دور را دور اصلی e وابسته به پایه B گویند و با $C(e, B)$ نمایش می دهیم.

Parallel Class^{۴۲}

Trivial^{۴۳}

Simple Matroid^{۴۴}

Basis^{۴۵}

لم ۱۷.۲.۱ اگر B_1 و B_2 دو پایه از متروید M باشند، آنگاه $|B_1| = |B_2|$.

اثبات: به [۲] لم ۱۰.۲.۱ مراجعه شود.

مثال ۱۸.۲.۱ فرض کنید S یک مجموعه n عضوی و B گردایه تمامی زیرمجموعه های m عضوی

S باشد که $n \geq m \geq 0$ ، در این صورت B گردایه پایه های یک متروید روی S است. این متروید با

$U_{m,n}$ نشان داده می شود و به آن متروید یکنواخت^{۴۶} گوئیم.

تعریف ۱۹.۲.۱ فرض کنید $M = (S, \mathcal{I})$ یک متروید و $X \subseteq S$ باشد، رتبه^{۴۷} X در M را $r_M(X)$

یا $r(X)$ نمایش داده و آن را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$r_M(X) = \max\{|Y| : Y \subseteq X \text{ و } Y \text{ یک مجموعه مستقل است}\}$$

رتبه متروید M را با $r(M)$ نشان می دهیم که برابر با $r(S(M))$ می باشد.

قضیه ۲۰.۲.۱ فرض کنید S یک مجموعه باشد، تابع $r : 2^S \rightarrow \mathbb{N} \cup \{0\}$ تابع رتبه یک متروید روی

S است، اگر و تنها اگر r در شرایط زیر صدق کند:

$$(R1) \quad 0 \leq r(X) \leq |X| \text{ آنگاه، } X \subseteq S$$

$$(R2) \quad r(X) \leq r(Y) \text{ آنگاه، } X \subseteq Y \subseteq S$$

$$(R3) \quad \text{اگر } X \text{ و } Y \text{ زیر مجموعه های } S \text{ باشند، آنگاه}$$

$$r(X \cup Y) + r(X \cap Y) \leq r(X) + r(Y)$$

این خاصیت را خاصیت شبه مدولاری گویند.

^{۴۶}Uniform Matroid

^{۴۷}Rank

اثبات: به [۲] نتیجه ۴.۳.۱ مراجعه شود.

گزاره ۲۱.۲.۱ فرض کنید M یک متروید با تابع رتبه r و $X \subseteq S(M)$ باشد در این صورت:

(i) X مستقل است اگر و تنها اگر $r(X) = |X|$

(ii) X یک پایه M است اگر و تنها اگر $r(X) = r(M)$

(iii) X یک دور M است اگر و تنها اگر غیر خالی باشد و برای هر $x \in X$ ، داشته باشیم:

$$r(X - x) = |X| - 1 = r(X)$$

اثبات: به [۲] گزاره ۵.۳.۱ مراجعه شود.

مثال ۲۲.۲.۱ در متروید $U_{m,n}$ داریم:

$$r(X) = \begin{cases} |X| & |X| \leq m \\ m & |X| > m \end{cases}$$

فرض کنید $M = M(G)$ که در آن G یک گراف است. اگر G همبند باشد، آن گاه یک پایه G

مجموعه یالهای درخت فراگیر G است. بنابراین $r(M) = |V(G)| - 1$ و اگر G ناهمبند باشد، آنگاه

$r(M) = |V(G)| - \omega(G)$ که در آن $\omega(G)$ تعداد مولفه های G است.

تعریف ۲۳.۲.۱ فرض کنید M یک متروید روی S و r تابع رتبه آن باشد. تابع $cl : 2^S \rightarrow 2^S$ را

برای هر $X \subseteq S$ به این صورت تعریف می کنیم:

$$cl(X) = \{x \in S : r(X \cup x) = r(X)\}$$

این عملگر، عملگر بستار^{۴۸} M نامیده می شود.

قضیه ۲۴.۲.۱ فرض کنید S یک مجموعه و $\mathcal{P}^S \rightarrow \mathcal{P}^S$: cl یک تابع باشد، در این صورت cl عملگر

بستار یک متروید روی S است، اگر و تنها اگر در شرایط زیر صدق کند:

$$(CL\ 1) \quad X \subseteq S \text{ اگر } X \subseteq cl(X), \text{ آنگاه } X \subseteq S$$

$$(CL\ 2) \quad X \subseteq Y \subseteq S \text{ اگر } cl(X) \subseteq cl(Y), \text{ آنگاه } X \subseteq Y$$

$$(CL\ 3) \quad X \subseteq S \text{ اگر } cl(cl(X)) = cl(X), \text{ آنگاه } X \subseteq S$$

$$(CL\ 4) \quad X \subseteq S \text{ و } x \in S, \text{ و } y \in cl(X \cup x) - cl(X), \text{ آنگاه } x \in cl(X \cup y)$$

اثبات: به $[2]$ [نتیجه ۷.۴.۱] مراجعه شود.

تعریف ۲۵.۲.۱ فرض کنید M یک متروید و $X \subseteq S(M)$ باشد. اگر $X = cl(X)$ ، آنگاه X را

یک فلت M ^{۴۹} گویند. یک ابرصفحه^{۵۰} متروید M یک فلت M از رتبه^۱ $r(M) - 1$ است. همچنین

$$cl(X) = S(M) \text{ هرگاه } X \subseteq S(M) \text{ را یک مجموعه فراگیر } M \text{ }^{51} \text{ گویند، هرگاه}$$

گزاره ۲۶.۲.۱ فرض کنید M یک متروید و $X \subseteq S(M)$ باشد. در این صورت:

$$(i) \quad X \text{ یک مجموعه فراگیر است، اگر و تنها اگر } r(X) = r(M)$$

(ii) X یک پایه است اگر و تنها اگر هم فراگیر و هم مستقل باشد.

(iii) X یک پایه است اگر و تنها اگر یک مجموعه فراگیر مینیمال باشد.

(iv) X یک ابرصفحه است، اگر و تنها اگر یک مجموعه غیر فراگیر ماکسیمال باشد.

Flat^{۴۹}

Hyperplane^{۵۰}

Spanning Set^{۵۱}

اثبات: به [۲] گزاره ۹.۴.۱ مراجعه شود.

قضیه ۲۷.۲.۱ فرض کنید M یک متروید باشد و $\mathcal{B}^*(M) = \{S(M) - B : B \in \mathcal{B}(M)\}$ در این صورت $\mathcal{B}^*(M)$ گردایه پایه های یک متروید روی $S(M)$ است.

اثبات: به [۲] قضیه ۱.۱.۲ مراجعه شود.

تعریف ۲۸.۲.۱ متروید حاصل در قضیه قبل که دارای مجموعه زمینه $S(M)$ ، و گردایه پایه هایش $\mathcal{B}^*(M)$ است، دوگان M^{52} نامیده می شود و آن را با M^* نمایش می دهیم.

تعریف ۲۹.۲.۱ پایه های M^* را هم پایه های M^{53} گویند. به همین ترتیب دورها، ابر صفحه ها، مجموعه های مستقل و مجموعه های فراگیر M^* را به ترتیب هم-دورها ^{54} ، هم-ابر صفحه ها ^{55} ، مجموعه های هم-مستقل ^{56} و مجموعه های هم-فراگیر M^{57} گوئیم.

گزاره ۳۰.۲.۱ فرض کنید M یک متروید روی S باشد، و $X \subseteq S$. در این صورت:

(i) X یک مجموعه مستقل است، اگر و تنها اگر $S - X$ هم-فراگیر باشد.

(ii) X یک مجموعه فراگیر است اگر و تنها اگر $S - X$ هم-مستقل باشد.

(iii) X یک ابر صفحه است اگر و تنها اگر $S - X$ هم-دور باشد.

Dual⁵²

Cobases⁵³

Cocircuits⁵⁴

Cohyperplanes⁵⁵

Coindependent Sets⁵⁶

Cospanning Sets⁵⁷

(iv) X یک دور است اگر و تنها اگر $S - X$ یک هم-ابرفصله باشد.

اثبات: به [۲] گزاره ۶.۱.۲ مراجعه شود.

گزاره ۳۱.۲.۱ فرض کنید S مجموعه ای از بردارها باشد، فرض کنیم $\mathcal{I}$ مجموعه تمامی زیرمجموعه های مستقل خطی S باشد، در این صورت زوج $(S, \mathcal{I})$ یک متروید است.

اثبات: رجوع شود به [۲] گزاره ۱.۱.۱

متروید حاصل را یک متروید برداری گویند و با $M[A]$ نشان می دهند.

فرض کنیم A یک ماتریس $m \times n$ روی میدان $\mathbb{F}$ و $M[A]$ متروید برداری حاصل از A باشد،

در این صورت مجموعه $\mathcal{I}$ متروید $M[A]$ یعنی مجموعه $\mathcal{I}$ شامل برچسب های ستون های A است .

مثال ۳۲.۲.۱ فرض کنید

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

و $S = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ مجموعه بردارهای ستونی ماتریس A باشد، در این صورت با قرار دادن

$$\mathcal{I} = \{\emptyset, \{1\}, \{2\}, \{4\}, \{5\}, \{1, 2\}, \{1, 5\}, \{2, 4\}, \{2, 5\}, \{4, 5\}\}$$

$M = (S, \mathcal{I})$ یک متروید است. گردایه مجموعه های وابسته این متروید عبارت است از:

$$\{\{3\}, \{1, 3\}, \{1, 4\}, \{2, 3\}, \{3, 4\}, \{3, 5\}\} \cup \{X \subseteq E : |X| \geq 3\}$$

گردایه تمامی مجموعه های وابسته مینیمال این متروید عبارت است از:

$$\{\{3\}, \{1, 4\}, \{1, 2, 5\}, \{2, 4, 5\}\}$$